

کارگاه برنامه نویسی پیشرفته دستور کار شماره چهار

اهداف

آشنایی با کلاسهای تغییرناپذیرا

آشنایی با کالکشنها ۲ در جاوا و انواع آن

¹ Immutable Class

² Collections

فهرست مطالب

- ٣
- 7
- ٣
- ۵
- ۵
- γ
- ٩
- 11
- 17
- 17
- 18
- ١٨
- ۲٠
- ۲.

۱۵

۱١

- كلاسهاى تغييرناپذير
- تعريف كلاس تغييرناپذير
- پیادهسازی یک کلاس تغییرناپذیر
 - كالكشنها در جاوا
 - آشنایی با ArrayList
 - آشنایی با لینکدلیست
 - آشنایی با هشست
 - آشنایی با هشمپ
 - آشنایی با Iteratorها
 - معرفی Iterator
 - انجام دهيد
 - کلاس Person
 - کلاس Vote
 - کلاس Voting
 - کلاس VotingSystem
 - Main צולות
 - تست برنامه

كلاسهاي تغييرناپذير

تعريف كلاس تغييرناپذير

منظور از کلاس تغییرناپذیر این است که هنگامی که یک شئ از آن کلاسها ایجاد می شود، نمی توانیم محتوای آن را تغییر دهیم. برای مثال تا اینجا با کلاس String آشنا شده اید. این کلاس یک کلاس تغییرناپذیر است، در نتیجه وقتی از آن یک شئ می سازیم، دیگر نمی توان محتوای آن را تغییر داد (با کلاسهای تغییرناپذیر دیگر جاوا بعداً آشنا خواهید شد).

پیادهسازی یک کلاس تغییرنایذیر

حال ما نیز می توانیم کلاسهای غیرقابل تغییری بسازیم. برای این کار مراحل زیر را انجام می دهیم:

- ۱. دسترسی فیلدهای کلاس را private تعریف می کنیم.
- ۲. با استفاده از کلیدواژه ی final، مقدار آنها را ثابت می کنیم، به این معنا که زمانی که مقداردهی شدند
 دیگر قابل تغییر نیستند.
- ۳. درون کانستراکتور کلاس، همهی فیلدها را مقداردهی می کنیم تا دیگر نیاز به متد دیگری برای مقداردهی نباشد.
 - ۴. برای دسترسی به فیلدها برای آنها گتر ا می گذاریم.
- ۵. متدهای گتر فیلدهایی که نوع ابتدایی^۲ نیستند را طوری پیادهسازی میکنیم که به جای برگرداندن خود شئ یک کپی از آن را ایجاد کرده و برگرداند. البته برای کلاسهایی مثل String که تغییر ناپذیر هستند، نیاز به این کار نیست (با این مورد در آینده بیشتر آشنا خواهید شد).
 - ۶. از متدهای ستر^۳ استفاده نمی کنیم.

به مثال صفحه بعد توجه كنيد.

¹ Getter

² Primitive Type

³ Setter


```
class Student {
    private final String name;
    private final int regNo;
    private final String[] courses;
    public Student(String name, int regNo,String[] courses)
    {
        this.name = name;
        this.regNo = regNo;
        this.courses = courses;
    }
    public String getName() { return name; }
    public int getRegNo() { return regNo; }
    public String[] getCourses(){
        String[] tempCourses = new String[this.courses.length];
        for (int i = 0; i < tempCourses.length; ++i){
            tempCourses[i];
        }
        return tempCourses;
    }
    public void printCourses(){
        for (String course : this.courses){
            System.out.println(course);
        }
    }
}</pre>
```

(پیادہسازی کلاس Student

(پیادهسازی کلاس Main)

خروجي مثال بالا:

```
AP
General Math II
Discrete Mathematics
(خروجی مثال قبل)
```

همانطور که مشاهده کردید، وقتی یک شئ از کلاس Student ساختیم، دیگر توانایی تغییر محتوای آن را نخواهیم داشت.

کلاسهای تغییرناپذیر مزایای زیادی دارند. برای مثال، یک کلاس تغییرناپذیر برای برنامهنویسی موازی که در آینده با آن آشنا خواهید شد، باعث آسان تر شدن طراحی برنامه می شود.

-

¹ Multithreaded Programming

كالكشنها در جاوا

در این بخش با کالکشنها در جاوا آشنا میشویم. کالکشنها برای ذخیره و اداره کردن اشیاء استفاده میشوند. کالکشنهای جاوا عملیات زیر را در اختیار ما قرار میدهند:

- Searching
- Sorting
- Insert
- Delete

در ادامه با برخی از کالکشنهای جاوا آشنا میشویم:

آشنایی با ArrayList

پیشتر با مفهوم آرایه آشنا شدیم. اما آرایه نقاط ضعفی دارد، برای مثال اندازه ی آن هنگام تعریف باید مشخص باشد. یعنی نمی توانیم ۱۱ شئ را در یک آرایه به اندازه ی ۱۰ قرار دهیم. یکی از نقاط قوت arraylist که این مشکل را حل می کند، داشتن اندازه ی پویا است.

برای استفاده از arraylist مانند تصویر زیر باید از کتابخانهی java.util آن را ایمپورت کنیم:

import java.util.ArrayList;

فرض کنید یک arraylist برای نگهداری نام چند ماشین نیاز داریم، مانند تصویر زیر یک شئ از کلاس ArrayList ایجاد می کنیم:

ArrayList<String> cars = new ArrayList<String>();

چند نکته در مورد کلاس داخل<>:

- در حالت کلی، میتوان از کلاسهایی که خودمان نوشتهایم نیز استفاده کنیم. برای مثال اگر کلاسی به اسم Car داشتیم و در آن اطلاعات ماشین را ذخیره میکردیم، میتوانستیم به جای <String>، حاصه قرار دهیم.
- در دستورکارهای گذشته با نوعهای ابتدایی آشنا شدیم. توجه داشته باشید که در arraylist نمی توان از آنها استفاده کرد. راهکار استفاده از آنها را در آینده و در مبحث wrapper class خواهید آموخت.

¹ Dynamic Size

² Import

³ Primitive Types

در حال حاضر arraylist ما خالی است و اندازهی آن صفر است. برای قرار دادن یک شئ در آن، از متد add استفاده می کنیم:

```
cars.add("BMW");
cars.add("Ford");
```

حال تصور کنید نیاز داریم شئای که در خانهی اول arraylist قرار دارد را دریافت کنیم. برای این کار باید خانهی با اندیس صفر را دریافت کنیم:

cars.get(0);

در مثال بالا، این دستور BMW را برمی گرداند.

در بعضی مواقع میخواهیم شئای که اضافه میکنیم، با شئای در درون arraylist جایگزین شود. برای این کار باید از از متد set استفاده نمود:

cars.set(0, "Opel");

دقت کنید که این دستور در مثال بالا، BMW را با Opel جایگزین می کند.

برای حذف کردن یک شئ از متد remove استفاده می کنیم:

cars.remove(0);

توجه داشته باشید که پس از حذف اندیس صفر که Opel بود، تمام اشیاء دیگر یک واحد به سمت چپ حرکت می کنند و در این مثال، Ford در اندیس صفر قرار می گیرد.

دو متد clear و size هم به ترتیب وظیفه ی پاک کردن تمام اشیاء و بدست آوردن اندازه ی arraylist را دارند: cars.clear();

cars.size();

آشنایی با لینکدلیست

قبل تر با لینکدلیست آشنا شدیم. جاوا یک کلاس آماده برای لینکدلیست دارد که متدهای آن شباهت زیادی به arraylist دارد.

توجه داشته باشید که با اینکه متدهای لینکدلیست و arraylist شباهت زیادی به یکدیگر دارند اما از لحاظ ساختاری با یکدیگر تفاوتهایی دارند و بهتر است با توجه به شرایط و کاری که قصد انجام آن را داریم، از یکی از آنها استفاده کنیم. برای مطالعهی بیشتر دربارهی ویژگیهای لینکدلیست و arraylist و مزیتهای آنها نسبت به هم، میتوانید به این لینک مراجعه کنید.

برای استفاده از لینکدلیست مانند تصویر زیر باید کلاس آن را ایمپورت کرد:

import java.util.LinkedList;

نوع تعریف کردن لینکدلیست مانند arraylist است و تمام متدهای arraylist که در قسمت بالا معرفی شد نیز در لینکدلیست وجود دارند:

```
LinkedList<String> cars = new LinkedList<String>();
cars.add("Volvo");
cars.add("BMW");
cars.add("Ford");
cars.add("Mazda");
cars.set(0, "Opel");
cars.get(0);
cars.remove(index 0);
cars.size();
cars.clear();
```

آشنایی با هش ست

از لحاظ متدها و طرز استفاده هشست شباهت زیادی به arraylist و لینکدلیست دارد. اما با هم تفاوتهایی در استفاده و ساختار دارند:

- در هشست تمام اشیاء متمایز و نمی توان یک شئ را چند بار اضافه نمود (مانند مجموعهها در ریاضی).
 - در هشست، اشیاء ترتیب ندارند و در نتیجه نمی توان از اندیس استفاده کرد.

برای استفاده از هشست مانند تصویر زیر باید کلاس آن را ایمپورت کنیم:

import java.util.HashSet;

¹ Linked List

² Hash Set

سپس هشست را مانند تصویر زیر تعریف می کنیم:

HashSet<String> cars = new HashSet<String>();

در ادامه با چند متد از کلاس هشست بیشتر آشنا میشویم. متد add برای اضافه کردن شئ به هشست:

```
cars.add("Volvo");
cars.add("BMW");
cars.add("Ford");
cars.add("BMW");
cars.add("Mazda");
```

توجه کنید با وجود اینکه شیء BMW دو بار اضافه شده، اما مقادیر داخل هشست به دلیل خاصیت متمایز بودن اشیاء به صورت زیر خواهد بود:

[Volvo, Mazda, Ford, BMW]

برای حذف یک شئ از متد remove استفاده می کنیم:

cars.remove("Volvo");

متد contains در تمام مقادیر موجود در هشست جستجو می کند و اگر آن شئ در هشست وجود داشت مقدار true و این صورت مقدار false را برمی گرداند:

cars.contains("Mazda");

دو متد clear و size که در arraylist با آنها آشنا شدید در کلاس هشست نیز وجود دارند.

توجه داشته باشید که برای پیمایش روی هشست با توجه به نبود اندیس برای اشیاء، می توان از for-each استفاده کرد:

```
for (String i : cars) {
   System.out.println(i);
}
```


همچنین قاعده ی <> که در arraylist توضیح داده شد، در هشست نیز برقرار است. با این تفاوت که برای استفاده از کلاسهایی که توسط خودمان ایجاد شده است، باید متدهای hashcode و equals را در آنها ایجاد کنیم (برای انجام این کار در اینتلیجی میتوان در کلاس مورد نظر از میانبر alt + insert استفاده کرد).

آشنایی با هشمی ۲

هشمپ کمی با سه کالکشن قبلی متفاوت است. در هشمپ تعدادی از جفتهای کلید^۳ و مقدار[†] داریم که کلید به مقدار تناظر داده شده است و با داشتن کلید، می توان مقدار را دریافت کرد. همچنین در هشمپ همانند یک تابع، کلیدها باید منحصر به فرد باشند اما دو کلید متفاوت می توانند به مقدار یکسانی تناظر داده شوند. علاوه بر آن، در هشمپ مانند هشست، ترتیب وجود ندارد و در نتیجه کلیدها و مقدارها اندیس ندارند.

برای استفاده از هشمپ مانند تصویر زیر باید کلاس آن را از کتابخانهی مربوطه ایمپورت کرد:

import java.util.HashMap;

سپس هشمپ را مانند تصویر زیر تعریف می کنیم:

HashMap<String, String> capitalCities = new HashMap<String, String>();

توجه کنید که نوع کلید سمت چپ و نوع مقدار سمت راست قرار می گیرد.

برای اضافه کردن یک جفت (کلید، مقدار) در هشمپ از متد put استفاده میکنیم که دو ورودی دارد: capitalCities.put("England", "London")

capitalCities.put("Germany", "Berlin")

capitalcities.put(derimany , berlin)

برای دریافت مقدار مربوط به یک کلید از متد get استفاده می کنیم:

capitalCities.get("England");

در این مثال، London بازگردانده می شود.

برای پاک کردن یک جفت (کلید و مقدار)، کلید مربوط به آن را به متد remove ورودی میدهیم:

capitalCities.remove("England");

¹ IntelliI

² HashMap

³ Key

⁴ Value

دو متد clear و size که در arraylist با آنها آشنا شدیم، در کلاس هشمپ نیز وجود دارند.

در هشمپ نیز مانند هشست به دلیل نداشتن ترتیب، برای پیمایش روی مقادیر کلیدها و مقدارها میتوان از for-each استفاده کرد.

پیمایش روی کلیدها:

```
for (String i : capitalCities.keySet()) {
   System.out.println(i);
}
```

پیمایش روی مقدارها:

```
for (String i : capitalCities.values()) {
   System.out.println(i);
}
```

همچنین قاعده ی <> که در arraylist توضیح داده شد، در هشمپ نیز برقرار است. با این تفاوت که برای استفاده از کلاسهایی که توسط خودمان ایجاد شده است، باید متدهای hashcode و equals را در آنها ایجاد کنیم (برای انجام این کار در اینتلیجی میتوان در کلاس مورد نظر از میانبر alt + insert استفاده کرد).

توجه داشته باشید که در این قسمت، هدف تنها آشنا شدن با دادهساختارهای معروف و پیادهسازی آنها در جاوا بود. در ترمهای آینده و در درس ساختماندادهها و الگوریتمها به صورت دقیق تر با آنها آشنا خواهید شد.

آشنایی با Iteratorها

معرفی Iterator

فرض کنید یک arrayList از String داریم که میخواهیم اعضای آن که شامل کلمه Java هستند را حذف کنیم. در این مواقع به Iterator نیاز داریم.

به مثال زیر توجه کنید:

(iterator استفاده از

خروجی:

Iterator برای هشست، هشمپ، لینکدلیست و غیره قابل استفاده است. با موارد دیگر استفاده از Iterator در ادامه بیشتر آشنا خواهید شد.

انجام دهید: سیستم رأیگیری

از شما خواسته شده است تا یک نرمافزار رأی گیری با استفاده از زبان جاوا بنویسید. در این نرمافزار، کاربر می تواند یک رأی گیری ایجاد کرده و پس از ساختن آن، سایر افراد می توانند آرای خود را ثبت نمایند. رأی گیری می تواند دارای دو مدل باشد:

- ۱. هر فرد تنها بتواند یک رأی بدهد.
- ۲. هر فرد بتواند چندین رأی بدهد.

همچنین رأی گیری می تواند به صورت ناشناس باشد، یعنی در هنگام اعلام نتایج، رأی هر فرد برای بقیه نشان داده نشود. برای پیادهسازی این بخش، از طراحیای که در ادامه در اختیار شما قرار می گیرد استفاده نمایید. فراموش نکنید که کدهای خود را بر روی یک ریپازیتوری با نام «AP-Workshop4-Spring-2022» قرار دهید.

کلاس Person

این کلاس شامل فیلدهای firstname و lastname میباشد:

- private String lastName;

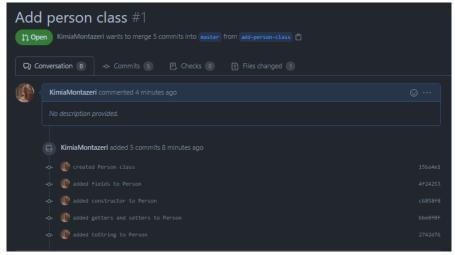

(ساختار کلاس Person)

تحویل این بخش: این کلاس را در برنچ جدا ساخته؛ سیس فیلدها، گتر، ستر و کانستراکتورها و متدهای دیگر را به آن اضافه کنید و برای هر کدام، کامیت مناسب بزنید. در آخر pull request داده و این برنچ را با master مرج كنيد:

(تحويل بخش اول)

کلاس Vote

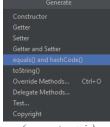
هر رأی شامل یک رأیدهنده و تاریخ رأیدهی میباشد. پس این موارد را به صورت فیلد در این کلاس قرار میدهیم (بهتر است آنها را final تعریف کنیم، چون نیازی به تغییر دادن آنها نداریم):

- private final Person voter
- private final String date

حال constructor و getterهای را اضافه می کنیم:

- public Vote(Person voter, String date)
- public Person getVoter()
- public String getDate()

متدهای equals و hashCode را تشکیل دهید (در ادامه به دلیل وجود این متدها پی خواهید برد). برای انجام این کار در اینتلیجی، با استفاده از میانبر fn + alt + delete، منوی generate نمایش داده خواهد شد:

(aie (منوى)

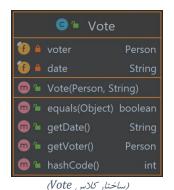

در هنگام ساخت این متدها، تمام فیلدهای کلاس را انتخاب کنید. در نهایت، پیاده سازی متدها به صورت زیر خواهد بود:

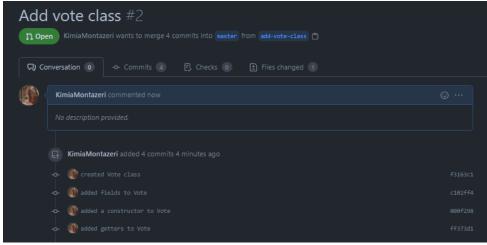
```
@Override
public boolean equals(Object o) {
    if (this == o) return true;
    if (!(o instanceof VotingSystem)) return false;
    VotingSystem that = (VotingSystem) o;
    return Objects.equals(getVotingList(), that.getVotingList());
}

@Override
public int hashCode() {
    return Objects.hash(getVotingList());
}
```

(پیادهسازی متدهای equals و hashCode

تحویل این بخش: برای تشکیل کلاس و اضافه کردن فیلدها، گتر، ستر و کانستراکتورها، برنچ جدیدی بسازید و پس از کامل شدن، آن را با برنچ master مرج کنید:

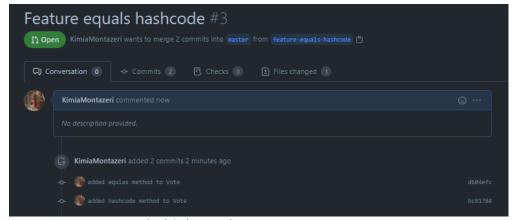

(ساخت برنچ برای تشکیل کلاسها)

در برنچ دیگر، متدهای equals و hashCode را تشکیل دهید و پس از کامل شدن، آن را با برنچ master مرج کنید:

(ساخت برنچ برای پیادهسازی متدهای equals و hashCode

کلاس Voting

حالت رأی گیری (فیلد type)، تک رأی و چند رأی (۰ به معنای تکرأی و ۱ به معنای چندرأی) بودن را مشخص می کنند:

• private int type;

پرسش رأی گیری (فیلد question):

• private String question;

گزینههای رأی گیری (در هشمپ فیلد choices هر String نشان دهنده ی یک گزینه رأی گیری می باشد که به یک هشست از رأی های داده شده به آن تناظر داده شده است):

private HashMap<String, HashSet<Vote>> choices;

ناشناس بودن رأی گیری (فیلد isAnonymous):

private boolean isAnonymous;

مجموعهی رأی دهنده ها (فیلد voters):

• private ArrayList<Person> voters;

(woting ساختار کلاس)

توضيحات متدها

متد getChoices: گزینههای رأی گیری را در یک ArrayList برمی گرداند:

• public ArrayList<String> getChoices()

متد createChoices: یک رشته را در پارامتر ورودی خود دریافت می کند و آن را به گزینههای رای گیری اضافه می کند:

• public void createChoice(String choice)

متد vote متد vote اول برای حالتی است که رأی گیری به صورت ناشناس نیست و پارامتر ورودی این متد شامل رأی دهنده و گزینه های انتخاب شده ی وی است. متد vote دوم (اور لود شده) برای حالت رأی گیری ناشناس می باشد و باید یک گزینه تصادفی تولید و انتخاب شود:

- public void vote (Person voter, ArrayList<String> voter choices)
- public void vote(Person person)

متد printResults: نتیجهی رأی گیری (شامل گزینههای رأی گیری و تعداد رأی هر گزینه میباشد) چاپ شود:

• public void printResults()

متد printVoters: در صورتی که رأی گیری ناشناس نبود، گزینههای رأی گیری و تمامی افرادی که به آن گزینه رأی دادهاند، چاپ می شود:

• public void printVoters()

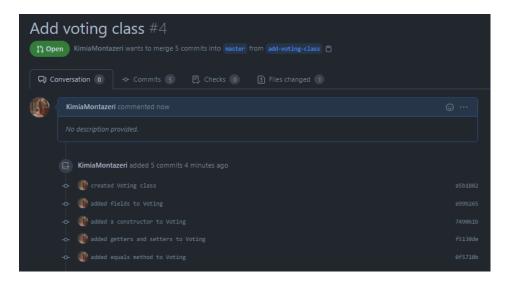
-

¹ Overload

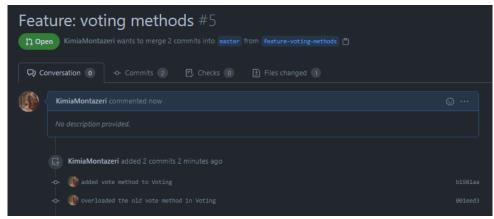

تحویل این بخش: به علت بزرگ بودن این کلاس، میتوان روند ساخت آن را به مراحل جزئی تری تقسیم کرد. ابتدا برای تشکیل کلاس و اضافه کردن فیلدها، گتر، ستر و کانستراکتورها، برنچ جدیدی بسازید و پس از کامل کردن، آن را با برنچ master مرج کنید:

(ساخت برنچ برای پیادهسازی گتر و سترها)

سیس متدهای vote را در برنچ دیگر تشکیل دهید:

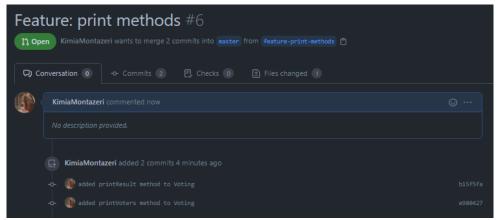

(ساخت برنچ برای پیادهسازی متد vote)

پس از آن، در یک برنچ جدید، متدهای printVoters و printResults را اضافه کنید:

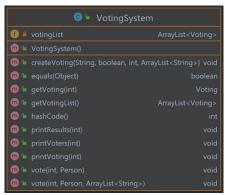

(ساخت برنچ برای پیادهسازی متدهای printVoters و printResults

کلاس VotingSystem

این کلاس وظیفهی مدیریت تمام رأی گیریهای ساخته شده را دارد. پس باید لیست تمام رأی گیریها در آن قرار گیرد:

• private ArrayList<Voting> votingList

(ساختار کلاس VotingSystem)

توضيحات متدها

متد createVoting: با توجه به آرگومانهای داده شده، یک رأیگیری جدید میسازد:

متد getVoting: با توجه به آرگومان index، رأی گیری موردنظر را در votingList پیدا می کند:

public Voting getVoting(int index)

متد getVotingList: متد گتر برای فیلد votingList است:

public ArrayList<Voting> getVotingList()

متد printResults: نتیجهی نهایی رأی گیری با شمارهی index را چاپ می کند:

• public void printResults(int index)

متد printVoters: لیست رأی دهندگان را برای رأی گیری با شمارهی index را چاپ می کند:

• public void printVoters(int index)

متد printVoting: سؤالها و گزینههای موجود در رأی گیری با شمارهی index را چاپ می کند:

• public void printVoting(int index)

رأىدهى تصادفي

یکی از راههای پیادهسازی این قسمت، اورلود کردن متد vote (که در بالا توضیح داده شد) میباشد:

• public void vote(int index, Person voter)

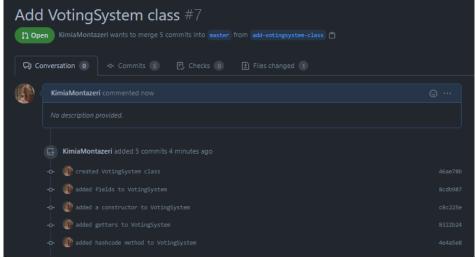
برای تولید مقادیر تصادفی، از کلاس Random در کتابخانهی java.util استفاده می کنیم:

برای آشنایی بیشتر با این کلاس، میتون به این <u>لینک</u> مراجعه کرد.

تحویل این بخش: برای تشکیل کلاس و اضافه کردن فیلدها، گتر، ستر و کانستراکتورها، برنچ جدیدی بسازید و پس از کامل شدن، آن را با برنچ master مرج کنید:

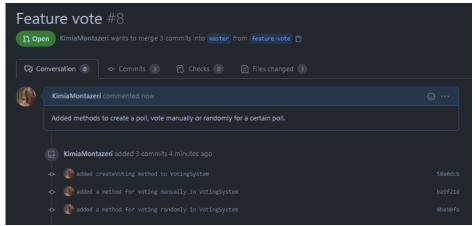

(ساخت برنج برای پیادهسازی گتر و سترها)

برای اضافه کردن فیچر رأی دهی، برنچ جدیدی ساخته و در آن متدهای لازم را تشکیل دهید:

(ساخت برنچ برای پیادهسازی فیچر رأیدهی)

در آخر، سه متد مربوط به print را در یک برنچ دیگر اضافه کنید.

کلاس Main

در برنچ جدیدی این کلاس را کامل کنید و در آخر pull request بدهید.

تست برنامه

- ۱. در کلاس Main یک شیء از کلاس Voting System ساخته و چند شئ Voting یک شیء از کلاس آن اضافه کنید.
 - ۲. سپس چند Person ساخته و از طریق آنها، به رأی گیریهای مختلف رأی دهید.
 - ۳. نتایج رأی گیریها را در کنسول نمایش دهید.